

אורות השבת

גליון מס' 857

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
תרומה

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

כתר תורה

וְצִפִּית אֶתֹּו זָהָב טָהוֹר מִבֵּית וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ וְעֵשִׂיתָ עָלָיו זָר זָהָב סָבִיב. (שמות כה, יא)

מבית ומחוץ תצפנו: ג' ארונות עשה בצלאל, ב' של זהב וא' של עץ... נתן של עץ בתוך של זהב, ושל זהב בתוך של עץ וחפה שפתו העליונה בזהב, נמצא מצופה מבית ומחוץ. זר זהב: כמין כתר מוקף לו סביב... והוא סימן לכתר תורה... (רש"י)

מכאן דרשו רבותינו בתלמוד (יטא עב, ב): 'כל תלמיד חכם שאין תוכו כבור, אינו תלמיד חכם!' והיינו מי שאין תוכו כבור כדוגמת ארון הברית שהיה מצופה זהב מבית ומחוץ, אות וסימן הוא שאין לוחות הברית שוכנים בקרב, ועל כן אינו תלמיד חכם. אלא שעל פי דברי רש"י, שהארון היה מצופה זהב מבית ומחוץ אך תוכו היה של עץ, נמצא שהארון לא היה תוכו כבור, וא"כ יש לתמוה היאך למדו מכאן שתלמיד חכם צריך שיהא תוכו כבור.

ונראה לבאר בס"ד ענין זה לאשורו, בהקדם לבירור הגדר של 'תוכו כבור': האם הכוונה בזה שיהיו פיו ולבו שוין, כלומר שלא יהיה אחד בפה ואחד בלב וגונב דעת הבריות בדברי כזב ושפתי חלקות, כדוגמת הצבועים 'העושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כמו פנחס', אלא צריך שיהיה תוכו כבור. או הכוונה בזה שיהיו מעשיו והנהגתו ברבים – שוים לדרגתו בתורה ויראת שמים, והיינו שלא יתהלך בגדולות ובנפלאות ממנו – בחומרות והידורים, חזו תוכו כבור.

ברם המעין שם בדברי הגמ', ימצא ש'תוכו כבור' האמור כאן, הוא שיהיו מעשיו והנהגתו ברבים שוים לדרגתו בתורה ויראת שמים. דהנה אחר דברי רבא – שצריך תלמיד חכם להיות תוכו כבור, הוסיף רבי יונתן: 'מאי דכתיב למה זה מחזיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין (משל"ת, טז), איך להם לשונאיהן של תלמידי חכמים, שעוסקים בתורה ואין בהם יראת שמים', ע"ש. ודע שבלאו הכי צריך לומר כן, שהרי אם תמצ' לומר דמירי הכא במי שאין פיו ולבו שוים וגונב דעת הבריות בדברי כזב ומרמה, אם כן מה חידוש יש בזה 'שאינו תלמיד חכם', הרי אדרבה שקרן ורמאי הוא, וזה פשוט.

ומעתה יש לנו ללמוד מכאן חידוש נפלא, והוא שצריך האדם להתעלות במעלות התורה ויראת שמים – מדרגה אחר מדרגה, והיינו מהדרגה הנמוכה של 'עץ' שהיא תחילת דרכו בעבודת ה' – עד לדרגה העליונה של 'זהב'. וזה שאמר רבא: 'כל תלמיד חכם שאין תוכו כבור', כלומר שעדיין לא השכיל להפוך את העץ שבתוכו – לזהב, אות וסימן הוא שלא הגיע לדרגת תלמיד חכם! וזהו לענ"ד עומק דברי רש"י, במה שחתם לפרש דברי הכתוב ועשית לו זר זהב סביב: 'כמין כתר מוקף לו סביב... והוא סימן לכתר תורה', עכ"ל. רוצה לומר, מי שהתעלה מדרגת העץ שבתוכו – לדרגה של זהב, באופן שהוא מצופה זהב סביב מבית ומחוץ – כדוגמת הארון אשר תוכו עץ אך מצופה הוא זהב מבית ומחוץ, סימן שראוי הוא ל'כתר תורה'! ובוזה נמצאו דברי רש"י מכוונים להפליא עם דברי הגמ', והבן.

ובשכר זאת, אמרתי לבאר בס"ד דברי הש"ס 'אמר רבי יהושע בן לוי, בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה לילד אישה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא. אמרו לפני, חמדה גנוזה שגנחה לך תשע מאות ושבעים וארבע דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר דם וכו'. אמר לו הקב"ה למשה החזיר להן תשובה, אמר לפניו רבש"ע מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו אחח בכסא כבודי וחזור להן תשובה... אמר להן, למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם... קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם, מיד הודו לו להקב"ה שנאמר ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ... והנה מאמר זה קשה מאוד להולמו מתחילתו ועד סופו. ראשית, וכי המלאכים לא הבינו שעשרת הדברות שהם יסוד כל התורה כולה אינם שייכים אצלם כלל, עד שבא משה והאיר את עיניהם בזה. ועוד צריך ביאור, מדוע נתיירא מהם משה שמא ישרפוהו בהבל פיהם עד שביקש את עזרתו של הקב"ה, והלא בקל יכל להשיבם תשובה זו. וביותר יפלא מה שהשיבו הקב"ה 'אחח בכסא כבודי', וכי אחיזה בכסא הכבוד היא פתח מילוט מפני טענת המלאכים. ובכלל מדוע הוצרך לאחח בכסא הכבוד כדי להשיבם תשובה פשוטה זו.

המשך דברי רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

ה' שומר עלינו

כתב במדרש 'ויקחו' "לי" תרומה, אמר הקב"ה לישראל על ידי מתן תורה והקמת המשכן "לי ואותי" אתם לוקחים שנאמר 'ושכנתי בתוכם' "בתוכו" לא נאמר אלא "בתוכם" בתוך כל אחד מישראל. מבאר ה'בן לאשרי' "ויקחו" לי תרומה" סופי תיבות ג' אותיות שם "הוי"ה", וכתב הזוהר "תרומה" צירוף "תרומה ה'", שע"י השראת השכינה תרום ותתעלה אות ה' האחרונה של שם הוי"ה. והביאור עפ"י פירוש בעל התניא בברכת "ותתן לנו ה' אלוקינו באהבה", שהקב"ה נתן לנו באהבה רבה את ה' אלוקינו כביכול את עצמו, וכל יהודי יש לו כוח של שם "הוי"ה" המשדד מערכות הטבע, שהוא "אלוקינו" מלשון כוחנו וגבורתינו, "אלוה" לשון "כוח" כמ"ש 'אילי הארץ'.

ברכת ליל שבת ומוקד

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת
מדיק לבאר-שבע	10:30	20:30	30:30	40:30	50:30	60:30	70:30
עלות השחר	4:54	4:53	4:52	4:50	4:49	4:48	4:46
זמן מילת המליך	5:01	5:00	4:59	4:57	4:56	4:55	4:53
דייחה - הנץ החמה	6:10	6:09	6:07	6:07	6:05	6:05	6:03
סוף ק"ש לדעת פנ"א	8:24	8:23	8:22	8:21	8:20	8:20	8:19
סוף ק"ש לתפילת הערב	8:58	8:58	8:57	8:56	8:56	8:55	8:54
סוף מנחת ק"ש	9:57	9:56	9:56	9:55	9:54	9:54	9:53
הנחת יום ולילה	11:53	11:53	11:53	11:53	11:52	11:52	11:52
מנחת גדולה	12:24	12:24	12:23	12:23	12:23	12:22	12:22
פיל המנחה	16:43	16:43	16:43	16:44	16:44	16:45	16:46
סקייה	17:42	17:42	17:42	17:43	17:44	17:45	17:46
סוף חובבים	17:56	17:56	17:57	17:58	17:59	17:59	18:00

ברכת הלבנה

החל מליל שלישי י' אדר (2.3.20).

סוף זמנה ליל שני יג' אדר (8.3.20).

זמני הדלקת הנרות

תרומה	פרשת השבוע:
וה' נתן	הפטרה:
17:20	כניסת השבת:
18:12	יציאת השבת:
18:51	רבנו תם:

העלון טעון גניזה.

אורות הכשרות

ולפי הנראה, כאן גנח המפתח לכל דברינו עד הלום. שכן המלאכים הבינו שיש בידם לקיים תורה ומצוות ולעשות נחת רוח לפני הקב"ה יותר מאשר 'ללד אשה' אשר יצר לבו רע מנעוריו – בקנאה ותאוה וכבוד! וגם משה רבינו הבין לדבריהם ולכן היה מתירא להשיבם, עד שבא הקב"ה וגילה חפצו במהות שמירת התורה ומצוותיה 'אחוז בכסא כבודי', רוצה לומר: אין לי חפץ בעבודה אשר הינה מושלמת מעיקרה, כדוגמת המלאכים אשר אין בהם קנאה ותאוה וכו' ואינם צריכים להתגבר על טבעם כדי להרבות בכבודי. אלא חפץ אני בשלימות המעשה הבא מתוך עבודה עצמית, ולכן נתתיה בידי אדם אשר צריך להתגבר על תאוותיו ולבטל את רצונו מפני כבודי, ח"ש 'אחוז בכסא כבודי', והבן.

וכמו כן אמרתי לבאר בזה מעשה דרבי אלעזר בן עזריה ביום בו הוכתר לנשיא ישראל כמבואר בגמ' (ברכות סז, א): 'תנא אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים להיכנס, מפני שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר כל תלמיד שאין תוכו כבוד לא יכנס לבית המדרש. והוא יומא אתוספו כמה ספסלי. אמר רבי יוחנן פליגי בה אבא יוסף בן דוסתאי ורבנן, חד אמר אתוספו ארבע מאות ספסלים וחד אמר שבע מאות ספסלים. חלשה דעתיה דרבן גמליאל, אמר דלמא ח"ו מנעתי תורה מישראל, אחוז ליה בחלמיה חצבי חזירי דמלין קטמא (כלומר אף אלו אינם ראויים רש"י). ולא היא, ההיא ליתובי דעתיה הוא דאחוז ליה (נראה לו בחלום רק לישב דעתו), ע"ש.

ולאור המבואר בגדר 'תוכו כבוד', יובן היטב מדוע רבי אלעזר בן עזריה ביטל מיד את הוראת רבן גמליאל. שכן אותו תלמיד 'שאין תוכו כבוד' המתהלך בעבודת ה' בגדולות ובנפלאות מדרגתו הפנימית בתורה ויראת שמים, כיצד יוכל להפוך את 'תוכו' להיות 'כבוד', אם נמנע בעדו להיכנס לבית המדרש ולהגות בתורת ה' עדי – עד יזכה להגיע לדרגת 'מצופה זהב מבית ומחוץ', והלא לשם כך נוסד בית המדרש! ואכן ברבות הימים, נוספו ארבע מאות ספסלים ויש אומרים שבע מאות ספסלים של 'תלמידי חכמים' אשר זכו להגיע לדרגת 'תוכו כבוד'! ואף רבן גמליאל, נוכח לראות שדוקא בית המדרש הוא מקום תקנתו של מי 'שאין תוכו כבוד', והבן. והוא שאמר רבותינו – 'המאור שבה מחזיר למוטב'!

בברכת ליל חמשה עשר

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לשכת רב העיר

לשאלת רבים

בדבר מצוות "זכר למחצית השקל"

1. הננו להודיע כי על פי פסיקת כב' המרא דאתרא שליט"א סכום "זכר למחצית השקל" עומד השנה על **22 ש"ח** לכל נפש וכל המוסיף יוסיפו לו מן השמים לצאת ידי חובת כל הדעות.
2. הואיל ומצווה זו בזמן הזה היא מדין צדקה, מצוה ליתן סכום זה לכל אחד מבני הבית – בנים ובנות, גדולים וקטנים. ויש אומרים אפילו על העובר במעי אמו.
3. מצוה מן המובחר לתרום צדקה זו למוסדות התורה בעיר, וכאשר אדם מהדר בכשרות ובשאר מצוות, כך עליו להדר ולחפש את מקומות התורה המובחרים בעיר.

בברכת התורה
לשכת רב העיר

בית דין צדק לענייני ממונות

שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

נייד: 052-7670510

אורות הפרשה

המשכן, הרכין שמים ושמי השמים

והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר' (כ, ל), כתב בעל הטורים תיבת "הראית" מופיע במסורה ב' פעמים בתורה, אחד כאן "הראית בהר", ואידך "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ז, לה), ללמדנו שבה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו, שהרכין הקב"ה את השמים ושמי שמים על ההר והראה שאין עוד מלבדו המושל בעליונים ובתחתונים, מבאר ה'בן לאשרי' כמו שכתב במדרש מכילתא (יתרו ט כ) לכאורה יש סתירה בין שני פסוקים כתוב אחד אומר 'כי מן השמים דברתי עמכם' כלומר שמתן תורה היה מלמעלה מן השמים, וכתוב אחד אומר 'וירד ה' על הר סיני' כלומר שמתן תורה היה פה בעולם הזה למטה, כיצד יתקיימו שני מקראות הללו בא הכתוב השלישי ומכריע בניהם, 'מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגחלה ודבריו שמעת מתוך האש' (דברים ז, לו), דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, מלמד שהרכין הקב"ה שמים ושמי השמים העליונים על ראש ההר ודיבר עמהם מן השמים. שנאמר 'ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו' (תהלים יח). רבי אומר, 'וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה' (שמות יט, כ).

המשכן, בזכות אברהם יצחק ויעקב

והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר' (כ, ל), כתב בעל הטורים תיבת "הראית" מופיע במסורה ב' פעמים בתורה, אחד כאן "הראית בהר", ואידך "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ז, לה), מבאר ה'בן לאשרי' שיש לפרש רמיזת המסורה שהנה על ידי אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, שפרסמו אלקותו יתברך בעולם, זיכו את בניהם אחריהם שיבנו משכן להקב"ה שישירה את שכינתו בתוכם, יעקב אבינו ע"ה מרומז על פי דברי תיקוני הזוהר בפתח אליהו (יז, ב) משפט עמודא דאמצעייתא משפט הוא התורה הקדושה שהוא רחמים בחינת הברית התיכון האמצעי שבמשכן דרגתו של יעקב אבינו ע"ה, שנקרא "תורה" כדאיתא במסכת ברכות (ה, ב) כתיב 'ותן אמת ליעקב' (מכה ז, כ), "אמת" זו תורה. וכן כתב בזוהר (ח"א קמו, ב) התורה דא יעקב, והשראת השכינה הייתה על ארון הברית שבו היה מונח ספר התורה במשכן בקודש הקודשים. יצחק אבינו ע"ה מרומז "הראית" מלשון "יראה" שהוא גבורה פחד יצחק, שבזכות יצחק תבוא הגאולה השלימה, וכאשר ישראל רוצים להודות לו על כך, הוא מיד מצביע להודות להקב"ה שזהו הפסוק 'אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים'. אברהם אבינו ע"ה מרומז "הראית בהר", בחינת אברהם נקרא "הר" כדאיתא במסכת פסחים (פח, א) כאברהם שכתוב בו הר שנאמר 'אשר יאמר היום בהר ה' יראה' (בראשית כד, יד).

המשכן, ראיית אלוקות בגילוי

והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר' (כ, ל), דצריך להבין מדוע ציווה הקב"ה את משה רבינו ע"ה במתן תורה וזיכרו להזהיר את בני ישראל, 'יד העד בעם פן יהרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב' (יט, כא), והלא לא מציוו ציווי מה' שנאסרה עליהם הראיה במעמד הר סיני, ואדרבא הרי הורשו לראות, כדכתיב 'כי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני' (יט, יא), ומשמע שראו והיו מותרים לראות אלא מבאר הצדיק מרעננה זע"א יש שני מדרגות של ראייה, מדרגה אחת ראיית רזי וסודות מעשי בראשית ומעשה מרכבה, ובזה יש גבול שיראה רק מה שמותר ומורשה לראות כמו שמצינו שאפילו מלאכי השרת אין להם רשות להסתכל בכל מקום, והמדרגה השנייה היא נגבה ועליונה מאד לראות את מהותו ועצמותו יתברך בכבודו ובעצמו האור האין סוף ברוך הוא, שע"ז נאמר 'כי לא יראני האדם וחי' (שמות לג, כ), והנה במעמד הר סיני הורשו לראות רק את המדרגה הראשונה רזי וסודות מעשי בראשית ומעשה מרכבה, אך את המדרגה השנייה העליונה אור האין סוף ברוך הוא, עם ישראל לא הורשו לראות שנאמר 'פן יהרסו לראות ונפל ממנו רב', ומכיוון שבמעמד הר סיני כביכול מסר הקב"ה את עצמו יחד עם נתינת התורה שפתח בתיבת "אנכי" נוטריקון "אני נ'פשי כ'תבית י'הבית" – "אני את עצמי כתבתי ונתתי" שהיא קדושתו יתברך העליונה ביותר, על כן הוצרך משה רבינו ע"ה להזהירם שלא להסתכל ולהביט בשכינה הקדושה. וכמו שכתב בתורת מנחם (יד, ח"ב) שבמשכן ובבית המקדש היה ראיית אלוקות בגילוי, כמארז"ל 'כשם שבא לראות כך בא לראות', והיינו, כשם שהענין שבא לראות היה באופן שמלמעלה ראו אותו עם כל העניינים שבו, כך היה הענין שבא לראות, שהיו רואים את כל העניינים והמדרגות העליונות הנשגבות שלמעלה עד אור אין סוף הבלתי בעל גבול.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות אדר פורים

תענית אסתר ועל הניסים

ש - חולה שאין בו סכנה, האם חייב בתענית אסתר?

ת - חולה אפילו שאין בו סכנה אינו חייב בתענית זו ואינו רשאי להחמיר על עצמו. וגם לאחר שיבריא אינו צריך לפרוע את התענית. זאת ועוד, אף על פי שאינו מוגדר כחולה אלא שרק מרגיש חולשה מסיבות שונות או מפאת זקנתו פטור מתענית זו אך צריך הוא לפרוע את תעניתו אלא אם כן אכל על פי הוראת רופא.

ש - האם בעלי שמחה פטורים מתענית זו?

ת - חתן וכלה בתוך שבעת ימי המשתה, וכן בעלי הברית - אבי הבן, הסנדק והמוהל, פטורים מתענית זו לאחר המילה ואינם רשאים להחמיר על עצמם, וכמו כן אינם צריכים להשלים התענית ביום אחר.

ש - ברית מילה המתקיים ביום התענית, כיצד ינהגו עם הסעודה?

ת - אין לעשות סעודת הברית ביום התענית, ורק בעלי הברית - אבי הבן, הסנדק והמוהל רשאים לאכול לאחר המילה כמבואר לעיל.

ש - האם ראוי לקטן שהגיע לגיל חינוך, להתענות בתענית זו?

ת - קטן פחות משלוש עשרה שנה ויום אחד, או קטנה פחות משתיים עשרה שנה ויום אחד, פטורים מכל התעניות, ואין צורך לחנכם בזה (מלבד צום יום הכיפורים, שיבואר אי"ה בזמנו).

ש - האם נשים מעוברות חייבות בתענית זו?

ת - נשים מעוברות לאחר שהוכר עוברן, דהיינו אחר שלושה חודשים, פטורות מתענית זו. ואם מרגישה חולשה או מיחושים שונים עקב הריונה, פטורה להתענות גם לפני שמלאו שלושה חודשים להריונה ואינה צריכה לפרוע את תעניתה בזמן אחר.

ש - האם נשים מיניקות חייבות בתענית זו?

ת - נשים מיניקות פטורות מתענית זו, ואין צריכות לפרוע התענית. ואין צורך שתניק בפועל אלא כל שטרם מלאו לה עשרים וארבעה חודשים מיום הלידה, הרי זו חשובה כדין מינקת. וגם חלילה אם נפל עובר ולא ילדה, יש לה דין מינקת תוך עשרים וארבעה חודשים מיום ההפלה.

ש - בית כנסת שאין בו עשרה מתענים, האם מותר להוציא בו ספר תורה לקריאת "ויחל משה" שחרית ומנחה?

ת - הרוצים להוציא ס"ת גם כשיש רק שישה מתענים, אין למחות בידם מפני שיש להם על מי לסמוך. אולם אם אין גם שישה מתענים אין להוציא ספר תורה.

ש - ומה הדין בזה, לעניין אמירת "עננו" בחזרת השליח ציבור?

ת - גם לעניין זה יש להקל בשישה מתענים, כדי שיאמר החזן "עננו" (קודם ברכת רפאנו). אולם אם אין שם שישה מתענים, אומר "עננו" לפני ברכת "שומע תפילה".

ש - המקדים להתפלל ערבית של פורים לפני צאת הכוכבים האם יאמר על הניסים בתפילה?

ת - אומרים "על הניסים" בעמידה של תפילת ערבית אף שטרם קרא את המגילה, וגם אם הקדימו להתפלל ערבית קודם צאת הכוכבים (אחרי פלג המנחה).

ש - השוכח אמירת "על הניסים" בתפילה או בברכת המזון האם צריך לחזור?

ת - מי ששכח לומר על הניסים בתפילה וכבר הזכיר שם ה' של ברכת "הטוב שמך ולך נאה להודות", אינו חוזר. ואם טרם הזכיר שם ה', יחזור ויאמר "על הניסים". וכן בברכת המזון אם שכח אמירת "על הניסים" וכבר הזכיר שם ה' של ברכת "על הארץ ועל המזון", אינו חוזר. ואם טרם הזכיר שם ה' יחזור ויאמר "על הניסים".

ש - הנמשך בסעודת פורים עד אחר צאת הכוכבים של מוצאי פורים האם יאמר על הניסים בברכת המזון?

ת - אומרים "על הניסים" בברכת המזון של סעודת פורים אף אם נמשכה הסעודה עד מוצאי הפורים, ובלבד שעדיין לא התפלל ערבית.

פרשת זכור

ש - האם נשים חייבות בשמיעת פרשת זכור?

ת - אמנם לדעת כמה מגדולי הפוסקים נשים פטורות ממצוות זכירת מעשה עמלק, מכל מקום יש אומרים שגם נשים חייבות במצווה זו. לפיכך נשים היכולות לבוא לבית הכנסת לשמוע פרשת זכור יעשו כן כדי לצאת ידי חובת כל הדעות.

ש - האם מותר להוציא ספר תורה כדי לקרוא פרשת זכור לנשים?

ת - אין להוציא ס"ת בשביל קריאת הנשים, אלא אם כן יהיו שם עשרה אנשים ואין מברכים ברכות התורה על קריאה זו.

ש - במקום שאין עשרה אנשים, כגון בתי חולים או יישובים קטנים, האם מותר להם להוציא ס"ת לקריאת פרשת זכור?

ת - לדעת רבים מן הפוסקים קריאת פרשת זכור מתקיימת דווקא בעשרה, לפיכך במקום שאין מצויים שם עשרה, כגון בתי חולים ויישובים קטנים יוציאו ס"ת אפילו בלי מניין ויקראו בו פרשת זכור בלי ברכות.

ש - האם קטן רשאי לעלות לתורה מפטיר בשבת זכור?

ת - אף על פי שבכל שבתות השנה רשאי קטן פחות משלוש עשרה שנה לעלות מפטיר, מכל מקום בשבת זכור (ופרה) אין להעלותו לתורה מפני שאינו חייב במצווה זו. ואם עלה כבר אין מורידין אותו ובלבד שהקורא בתורה יהיה גדול (יותר משלוש עשרה שנה וגם ברור שהביא שתי שערות).

ש - ספרדי השומע פרשת זכור במבטא אשכנזי, או להיפך, האם יצא ידי חובה?

ת - מעיקר הדין, יוצא אדם ידי חובת שמיעת פרשת זכור, גם כשאינו מבין הקריאה. לפיכך ספרדי ששמע הקריאה מאשכנזי או להיפך, יצא ידי חובתו. מכל מקום ראוי ונכון, שבשבת זו (וכן שבת פרה) ישתדל כל אחד לשמוע קריאה זו במבטא שהוא רגיל לו.

ש - האם ספרדי יוצא ידי חובת קריאה זו, בספר תורה אשכנזי, וכן להיפך?

ת - גם בזאת יאמר, שראוי לספרדי לקרוא פרשת זכור (ופרה) מתוך ס"ת ספרדי, וכן להיפך. אך מעיקר הדין ברור שאין זה מעכב.

ש - האם יוצאים ידי חובת קריאה זו גם בספר תורה הכתוב על גבי קלף משוח?

ת - יש להזהר לקרוא פרשת זכור (ופרשת פרה) מתוך ספר תורה שאין הקלף שלו משוח, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות. אולם במקום שאין מצוי ספר תורה שאינו משוח, יוצאים בו ידי חובה.

ש - הנוהגים להדר ולקרוא פרשת זכור בהברות שונות, האם יכולים לברך בכל פעם, או לחילופין לעכב את הברכה האחרונה עד לאחר שמיעת כל הנוסחאות?

ת - הואיל ויצאו ידי חובה בפעם הראשונה, אינם רשאים לברך שוב על קריאות נוספות. וכן אין להפסיק בין ברכה ראשונה לברכה אחרונה יותר מאשר קריאה כשרה אחת. וכמו כן, אין להפסיק בין ברכה אחרונה להפטרה. ועל כן, המהדרים לשמוע קריאה זו בהברות שונות, יעשו כן בלא ברכות, לאחר קריאת ההפטרה.

שמירת המלאכים

בחיל וברעדה התייצב ר' יחיאל אויש בפתח חדרו של האדמו"ר רבי אהרן רוקח מבעלז, אשר התגורר אז בתל-אביב. לא-מכבר הגיע ר' יחיאל בדרך לא-דרך לארץ, על אפס וחמתם של הבריטים. אימי המלחמה צפו מול עיניו, והפצע הפתוח על אובדן בני-משפחתו עדיין שתת דם בליבו.

הוא לא היה חסיד בעלז ובכל-זאת בא אל הרבי כדי 'לסגור מעגל' וכדי לשאוב עידוד וכוח לקראת הפרק החדש שביקש לפתוח בחייו. שנים חלפו מאז ראה, בפעם הראשונה, את הרבי. ובכל-זאת נדמה היה לו כאילו חלף נצח מאז הפגישה ההיא.

"נולדתי בעיירה סומבסטי, שבסביבות בודפשט", מספר ר' יחיאל. "יום אחד הופיעו הגרמנים ימח-שמם וריכזו את כל הצעירים למקום אחד, בבודפשט.

הודיעו לנו כי בקרוב יסיעו אותנו לרוסיה-אוקראינה, כדי להשתתף במאמץ המלחמתי נגד הרוסים. משפחתנו לא נמנתה עם קהילות החסידים, אך אני ידעתי כי הרבי מבעלז שוהה באותם ימים בבודפשט, וברגעים גורליים כאלה השתוקקתי לקבל ממנו עצה וברכה.

"הגוי שניצב בפתח מחנה-ההסגר שבו נכלאנו, האמין בהבטחתי וניאות לאפשר לי לצאת 'לשעה קלה' – ולחזור. חמקתי בלאט מהמקום ולאחר שוטטות וחיפוש שנמשכו זמן-מה הצלחתי לאתר את מקום הימצאו של הרבי.

"לא אשכח את המעמד המרטיט, כאשר ניצבתי מול הרבי. על שולחנו דלקו שני נרות. הוא הביט בי בעיניו, שהפיקו זר וטוהר. תיארתי לפניו את מצבי ושאלתי מה עלי לעשות – לברוח או לחזור למקום הריכוז. בכל אחת מהאפשרויות היה טמון סיכון רב לצד סיכוי מסוים. למעשה, בתוך ליבי קיוויתי שהרבי יורה לי לברוח.

"לחזור למקום הריכוז", הורה לי הרבי ללא שחזות ומיד הוסיף: 'ותחזור מהמלחמה בריא ושלם'. אף-על-פי שבשאלתי הצגתי גם אפשרות זו, הייתי מופתע במקצת מתשובת הרבי. 'אבל הדבר כרוך בסכנה גדולה', טענתי. הרבי הביט בעיניי ואמר:

'בזכות אבותיך הקדושים תחזור בריא ושלם'. ניסיתי להתעקש ולשאול שוב, אבל הגבאי דחף אותי החוצה כאומר, 'האם לא שמעת, או לא הבנת?'. "נלקחנו לעומק רוסיה ואוקראינה, ושם העבידו אותנו בעבודות קשות ומפרכות. על כל חריגה קטנה מהפקודות הסתכנו בחיינו. זאת מלבד תנאי המחיה הקשים ביותר, שהפילו חללים לא-מעטים.

"מבין החוויות הרבות שחווינו זכורה לי אחת מיוחדת: בנדודינו ממקום למקום הגענו לעיר ניז'ן. שהינו שם כשלושה שבועות, עם קבוצה נוספת של יהודים מהונגריה. יום אחד סיפר אחד החברים כי בעיר זו טמון הצדיק רבי דובער מליובאוויטש, הידוע בכינויו 'האדמו"ר האמצעי', בנו של

פניני השבת

המשכן, השמים ושמי השמים לא יכלולך

'והקמת את המשכן', הנה בספרים הקדשים שאלו איך יתכן שיוכל להיבנות עולם גבולי מאת הקב"ה שהוא בלתי גבולי, ועוד מה ההסבר בדברי חז"ל כל העולם נברא בשביל האדם, איך שייך שכל גרמי השמים היותר חשובים וחזקים מהאדם החלש מכל הברואים בשבילו נברא העולם ומלאו. מברא ה'בן לאשר' הנה שאלה זו כבר שאל שלמה המלך ע"ה 'השמים ושמי השמים לא יכלולך אף כי הבית הזה אשר בנית', הרי הקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ופלא שציונו לבנות משכן גשמי ומוגבל שימשם כלי לאלוקות ולהשראת השכינה, אלא שהקב"ה הוא כל יכול ושלמות כל השלמות וזה רצון לצמצם שכינונו בין בדי הארון, וכשם שיש לו כוח בלתי מוגבל כך יש לו כוח להכניס את הבלתי מוגבל בתוך כוח המוגבל.

המשכן, השראת השכינה בישראל

'והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר', מברא ה'ברכה משולשת את הביאור בפסוק כך בתור שאלה ותשובה. **'והקמות את המשכן'** איך יתכן שהאדם יקים משכן גשמי שבו תשרה השכינה, התירוץ **"כמשפטו"** כלומר, שזהו משפטו ורצונו של הקב"ה, שכן 'יהיה כמו שהיה' **"אשר הראית בהר"** בהר סיני, שהניח הקב"ה את כל הרים הגבוהים והשרה שכינונו על הר הנמוך והקטן הר סיני.

המשכן, השראת השכינה בתוך הגוף

'והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר', צריך להבין איך יתכן שבני אדם יבנו משכן להקב"ה שהוא בלתי גבולי, מברא הצדיק **מרעננה** זיע"א "אלקים" גימטריה "הטבע" שהקב"ה כולל הכל הוא בלתי בעל גבול וגם הוא גבולי. ויכול לברוא בראים גדולים וקטנים, וכן יכול להראות את עצמו בקריעת ים סוף כאיש גיבור מלחמה ובמתן תורה בהר סיני כזקן מלא רחמים, והנה תכלית בניית המשכן הייתה שתאיר השראת השכינה על עם ישראל כבמעמד הר סיני, כי במעמד הר סיני הגוף לא היה מזוהך כמו גופו של משה רבינו ע"ה, ולא יכל לשאת ולסבול את האור הגדול והנורא של גילוי השכינה בהר סיני באופן תמידי כמו משה, ולכן על כל דיבור בהר סיני פרוחה נשמתם, וגם העולם עצמו הזדעזע במתן תורה, כי המציאות הגשמית גם כן לא יכלה לשאת ולסבול אור אין סופי זה, על כן ציווה ה' לעשות משכן וקודש הקודשים מקום שיוכל שאת את השראת השכינה ודרכו תשרה השכינה גם כן בכל אחד מעם ישראל שנאמר 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'.

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

הודעה חשובה

ביום שני ו' אדר תש"פ (2.3.20)

יום הבחירות (יום שבתון)

משרדי הרבנות והמועצה הדתית

ברח' התלמוד 8 באר-שבע

יהיו סגורים לקהל

למעט קבלת לווית בין השעות: 8:30-10:30

לאחר מכן ניתן לפנות

לרב אברהם לורבר 054-4348735

בברכה רבה

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא'. הידיעה עוררה בנו דחף עז להשתטח על קברו, אולם במצבו זה היה לא-מעשי.

"יום אחד, במהלך שהייתנו בעיר, נפתח פתח של אפשרות לממש את משאלתנו. הגרמנים נתנו לנו עגלות, כדי שנצא לסיבוב בין חקלאי העיר והסביבה ונקבץ מהם את המכסה שהצבא דרש מהם להעלות לו. שותפי בעגלה היה בחור ושמו נתן וייס. טיכסנו עצה כיצד נוכל לחמוק מהמשימה, לשעה קלה, ולפקוד את קבר הצדיק. לבסוף הגינו תכנית: שחררנו כמעט לגמרי את הבורג שחיבר את אחד הגלגלים לציר העגלה, ודופפנו את אחיזת הגלגל.

"יצאנו לדרך בשיירה, ובאמצע הדרך, ניתק 'לפתע' הגלגל ועגלתנו נתקעה. כדי שלא לעכב את כל השיירה, הוחלט שהאחרים ימשיכו בדרכם ואנחנו נתקן את העגלה ונמשיך בדרכנו. 'אל דאגה', הרגיעו אותנו, 'אנחנו כבר נדווח למפקדה על סיבת התעכבותכם'. מיד לאחר שהכול המשיכו הלאה, תיקנו את הגלגל ונסענו למקום מנוחתו של הצדיק. קראנו שם כמה מזמורי תהילים בכוונה גדולה, וביקשנו שנצליח לצאת מהתופת בשלום. משם המשיכנו למשימה ולאחר מכן חזרנו לחברנו והכול עבר בשלום.

"את כוח ברכת הצדיקים ראיתי באותם ימים על כל צעד ושעל. לא-אחת נקלענו לאזור אש בין הגרמנים לרוסים ורק בנס ניצלנו חיי. אף קרה פעם אחת שהגרמנים עצמם ירו עלינו – העובדים שלהם – כי 'חשבו' שאנחנו רוסים, וגם מזה ניצלנו.

"מניח' הועברנו לקיב, ושם הובלנו בתהליכה ברחובות העיר, כדי להראות לתושבים את השבויים הרבים ולהפחידם, לבל יעזו להתקומם. משם נלקחנו לבדניצוב, ולאחר מכן לינוב-פול ועוד. אחר-כך נפלנו לידי הרוסים ועבדנו כשנה תחת ידיהם, הפעם נגד הגרמנים...

אחרי המלחמה חזרתי לביתי. שם התברר לי כי אחיי ואחיותיי נלקחו למחנות ונספרו. לעומת זאת, את אמי פגשתי (אבי נפטר לפני המלחמה). נשארתי שם כשנה וחצי ולאחר מכן עליתי לארץ".

את כל זאת ועוד סיפר עתה ר' יחיאל לרבי מבעלז, בשעה שעמד מולו, בביתו שבתל-אביב. בעיקר בא אל הרבי כדי להודות לו על העצה והברכה שהעניק לו באותם רגעים של אימה ומבוכה. משהחל להודות, קטע אותו הרבי ואמר: "את כל אחד ואחד מהניצולים ליוו שני מלאכים".

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימיו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

שבת שלום

